

Statsrådene Kari Nessa Nordtun og Sandra Borch
Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres referanse:

Vår referanse:

Siri Espe, interessepolitisk leder
siri@ungefunksjonshemmede.no

Vår dato:

19.12.2023

Unge funksjonshemmedes krav til statsbudsjettet 2025

Unge funksjonshemmede leverer med dette våre krav til statsbudsjettet for 2025 på Kunnskapsdepartementets områder.

1. Veikart Universelt utformet nærscole

Norge sluttet seg til FNs bærekraftmål og skal, blant annet, «Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring». For at Norge skal nå dette målet må det satses på en nærscole for *alle*. Norge har også ratifisert FN konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Det betyr at Norge, gjennom konvensjonens artikkel 24, er forpliktet til å gjøre det mulig for funksjonshemmede å delta fullt ut i undervisningen på lik linje med andre. I tillegg har regjeringen, i Hurdalsplattformen, sagt at de vil gjennomføre Veikart for universelt utformet nærscole innen 2030. Nå er det tid for handling.

Etter at Bufdir lanserte «Veikart Universelt utformet nærscole 2030» i 2018, har Oslo Economics dokumentert at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å følge veikartet. Unge funksjonshemmede er, og kommer i tiden fremover, til å være tydelige på at dersom regjeringen skal oppfylle egne mål, samt FNs bærekraftmål nummer 4 og artikkel 24 i CRPD er det behov for øremerkede midler til universell utforming av landets eksisterende skolebygg. Vår anbefaling er en egen, øremerket tilskuddsordning over kap. 225 Tiltak i grunnopplæringa, kombinert med en lovfestet tidsfrist – 2030.

Selv peker regjeringen på at veikartet kan gjennomføres blant annet ved å gjeninnføre rentekompensasjonsordningen for skolebygg og svømmebasseng. Vi mener dette er et godt tillegg til en tilskuddsordning. Generelt øker kostnadene på alle samfunnsområder, og kommunene har behov for friske midler for å kunne igangsette arbeidet med å universelt utforme sine skoler. Å gjeninnføre rentekompensasjonsordningen vil derfor i seg selv ikke være et tilstrekkelig tiltak for å oppnå målet om gjennomføring av veikartet innen 2030. Videre må ordningen innrettes direkte mot universell utforming av skolebygg og veikartet, og kombineres med å innføre en tidsfrist i forskrift for når alle skoler skal være universelt utformet – 2030.

Unge funksjonshemmede ber regjeringen:

- *Etablere en egen tilskuddsordning med 400 millioner kroner over kap. 225 Tiltak i grunnopplæringa, kombinert med en tidsfrist, for å sørge for at landets skoler blir universelt utformet.*
- *Lage forskrift med tidsfrist, forankret i plan- og bygningsloven § 31-4, slik at alle skolebygg er universelt utformet i 2030.*

2. Statped og Kompetanseløftet i spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Unge funksjonshemmede følger omorganiseringen i Statped og Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis tett. Unge funksjonshemmede var fornøyde med at bevilgningen til Statped ikke ble kuttet ytterligere i statsbudsjettet for 2024, og vi er tydelige på at det er nødvendig å videreføre finanseringen i 2025 uten videre kutt.

Videre er vi bekymret over progresjonen i kompetanseløftet. Omorganiseringen i Statped ferdigstilles i 2024, men vi frykter at kommunenes kompetanse ikke er tilstrekkelig bygget opp for å ivareta kommunens ansvarsområder fra og med 2025. Det er derfor nødvendig med en videreføring av kompetanseløftet i årene som kommer med en minimumsbevilgning på 180 millioner kroner. Videre etterlyser vi en tydeliggjøring i det kommunale ansvaret, slik at PPT får tydelige føringer på hvilken kompetanse og arbeidsoppgaver de skal ha fra og med 2025. Uten en konkretisering vil spesielt elever med høyfrekvente diagnoser stå i stor fare for å falle utenfor både hos PPT og Statped sine ansvarsområder. Som følge av en tydeliggjøring av ansvaret vil det trolig være behov for økte midler til å dekke kompetanseshullet i kommunene.

Unge funksjonshemmede ber regjeringen:

- *Bevilge minimum 180 millioner kroner til Statped over kap. 230, post 01.*
- *Øke bevilgningen i Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis over kap. 226, post 21 til en totalbevilgning på minimum 200 millioner kroner.*

3. Tilrettelagte læremidler

De siste årene har vi sett en økende bruk av digitale læremidler i skolen, noe som i utgangspunktet kan være positivt. Samtidig er det en god del av disse læremidlene som ikke oppfyller kravene til universell utforming. Det medfører at mange elever ikke får brukt læremidlene og ikke kan følge undervisningen på lik linje med sine medelever. For å sikre likestilte utdanningsløp må elever og studenter med funksjonsnedsettelse ha tilgang til læremidler i de formatene den enkelte trenger, og læremidlene må være tilgjengelig på samme tidspunkt som læremidlene til andre elever og studenter.

Produksjon av tilrettelagte læremidler utføres av flere aktører, herunder Norsk Lyd- og Blindeskriftsbibliotek, Statped og Utdanningsdirektoratet. Det er et stort etterslep i produksjonen av tilrettelagte læremidler på grunn av manglende bevilgning. Det medfører at elever og studenter med behov for tilrettelagte læremidler får utdelt disse flere måneder inn i skoleåret,

eller at eleven i verste fall aldri får utdelt læremiddelet i et format eleven kan benytte. For å bidra til tilstrekkelig produksjon av tilrettelagte læremidler mener Unge funksjonshemmede det er behov for å økt bevilgning. I tillegg mener vi det er behov for en merknad om hvor store deler av Statped sitt budsjett som skal bevilges til produksjon av læremidler.

Unge funksjonshemmede ber regjeringen:

- Øke bevilgningen til Tilskot til læremiddel (kap. 220, post 70) til en totalbevilgning på minimum 92 millioner kroner (2021-nivå) for å bidra til å redusere etterslepet i produksjonen av tilrettelagte læremidler.
- Bevilge minimum 20 millioner kroner til Statped (kap. 230, post 01) til produksjon av læremidler.

Anmodning om møte

Unge funksjonshemmede ber med dette om et møte med politisk ledelse i departementet for å utdype våre krav til statsbudsjettet for 2025.

Med vennlig hilsen,

Ingvild Østli
Generalsekretær
Unge funksjonshemmede

Ingrid Thunem
Styreleder
Unge funksjonshemmede

Kopi: Kulturdepartementet v/Kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffery.